

Національний педагогічний університет
імені М. П. Драгоманова

ВГО Українська академія наук

Видавництво «Гілея»

Гілея
Науковий вісник
збірник наукових праць

- *Історичні науки*
- *Філософські науки*
- *Політичні науки*

Випуск 137 (№ 10)

Київ – 2018

Збірник засновано 2004 року. Вихід з друку – щомісячно**Фахове видання**

**з філософських, політичних наук затверджено наказом Міністерства освіти і науки України
№ 747 від 13 липня 2015 р., з історичних наук наказом МОН України № 1328 від 21 грудня 2015 р.**

Свідцтво про державну реєстрацію друкованого засобу
масової інформації: серія КВ № 22632-12532ПР від 24 квітня 2017 року

Друкується за рішенням:

Вченої ради Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова
(протокол № 3 від 26 жовтня 2018 р.)

Збірник входить до міжнародних баз

Google Scholar, Index Copernicus (Польща); EBSCO Publishing, Inc. (USA); SIS (Scientific Indexing Services) (USA); InfoBase Index (Індія).

Шеф – редактор:

Андрушенко В. П.,
д-р філос. наук, проф., член – кор. НАН України,
акад. НАПН України
(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)

Головний редактор:

Вашкевич В. М.,
д-р філос. наук, проф.
(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)

Співредактори:

Кивлюк О. П., д-р філос. наук, проф.
(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)
Муляр В. І.,
д-р філос. наук, проф. (Україна, Житомир)

Чернега Л. М., д-р іст. наук, проф.

(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)

Шаповал Ю. І., д-р іст. наук, проф. (Україна, Київ)

З філософських наук:

Абасов А. С., д-р філос. наук, проф. (Азербайджан, Баку)

Базалук О. О., д-р філос. наук, проф. (Україна, Київ)

Бех В. П., д-р філос. наук, проф.

(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)

Воронкова В. Г., д-р філос. наук, проф. (Україна, Запоріжжя)

Герасимова Е. М., д-р філос. наук, проф.

(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)

Гарбар Г. А., д-р філос. наук, проф. (Україна, Миколаїв)

Дзвінчук Д. І., д-р філос. наук, проф. (Україна, Івано-Франківськ)

Жадько В. О., д-р філос. наук, проф.

(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)

Жижко Т. А., д-р філос. наук, проф.

(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)

Куцупал С. В., д-р філос. наук, проф. (Україна, Полтава)

Миколайчук А., д-р хабілітований, проф. (Польща, Познань)

Онїпко О. Ф., д-р техн. наук, проф. (Україна, Київ)

Свириденко Д. Б., д-р філос. наук, доц.

(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)

Терепишич С. О., д-р філос. наук, доц.

(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)

Тецлав С., д-р філос. наук, проф. (Польща, Бидгощ)

Халамендик В. Б., д-р філос. наук, проф.

(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)

Яшанов С. М., д-р пед. наук, проф.

(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)

З політичних наук:

Андрусишин Б. І., д-р іст. наук, проф.

(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)

Андрюкайтене Р., д-р PhD соціальних наук (менеджмент),

(Литва, Маріямполь)

Бабкіна О. В., д-р політ. наук, проф.

(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)

Балабанов К. В., д-р політ. наук, проф. (Україна, Маріуполь)

Варзар І. М., д-р політ. наук, проф.

(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)

Васильчук С. О., д-р політ. наук, доц. (Україна, Черкаси)

Войналович В. А., д-р політ. наук, проф. (Україна, Київ)

Іванов М. С., д-р політ. наук, проф. (Україна, Миколаїв)

Картунов О. В., д-р політ. наук, проф. (Україна, Київ)

Кізіма С. А., д-р політ. наук, проф. (Білорусь, Мінськ)

Котигоренко В. О., д-р політ. наук, проф. (Україна, Київ)

Крась І., д-р хабілітований, проф. (Польща, Ченстохов)

Лапіна С. В., д-р соц. наук, проф. (Білорусь, Мінськ)

Макаренко Л. Л., д-р пед. наук, проф.

(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)

Остапенко М. А., д-р політ. наук, проф.

(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)

Римаренко С. Ю., д-р політ. наук, проф. (Україна, Київ)

Срогошу Т., д-р хабілітований, проф. (Польща, Ченстохов)

Редакційна рада:

Андрушенко В. П., д-р філос. наук, проф.,

член – кор. НАН України, акад. НАПН України

(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)

Вашкевич В. М., д-р філос. наук, проф.

(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)

Зеленков А. І., д-р філос. наук, проф. (Білорусь, Мінськ)

Колесник В. Ф., д-р іст. наук, проф.,

член-кор. НАН України (Україна, Київ)

Мирзаханян Р., д-р іст. наук, проф. (Арменія, Єреван)

Михальченко М. І., д-р філос. наук, проф.,

член – кор. НАН України (Україна, Київ)

Рафальський О. О., д-р іст. наук, проф. (Україна, Київ)

Савельєв В. Л., д-р іст. наук, проф.

(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)

Солдатенко В. Ф., д-р іст. наук, проф.,

член-кор. НАН України (Україна, Київ)

Степико М. Т., д-р філос. наук, проф. (Україна, Київ)

Редакційна колегія:**З історичних наук:**

Войцехівська І. Н., д-р іст. наук, проф. (Україна, Київ)

Дробот І. І., д-р іст. наук, проф.

(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)

Журба М. А., д-р іст. наук, проф.

(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)

Лазько Г. Г., д-р іст. наук, проф. (Білорусь, Гомель)

Лисак В. Ф., д-р іст. наук, проф. (Україна, Маріуполь)

Мезга М. М., д-р іст. наук, проф. (Білорусь, Гомель)

Михайлюк В. П., д-р іст. наук, проф. (Україна, Старобільськ)

Стоян Т. А., д-р іст. наук, проф.

(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)

Сушко О. О., д-р іст. наук, проф.

(Україна, Київ, НПУ ім. М. П. Драгоманова)

Гілея: науковий вісник. Збірник наукових праць / Гол. ред. В. М. Вашкевич. – К. : «Видавництво «Гілея», 2018. – Вип. 137 (10). – 422 с.

Концепція збірника базується на багатоплановому науковому висвітленні проблем сучасної науки в умовах полікультурного глобалізаційного суспільства. Основні рубрики охоплюють галузі історичних, філософських та політичних наук. Розрахований на фахівців гуманітарних та соціально-політичних наук.

© Редакційна колегія, 2018

© Авторі статей, 2018

© Національний педагогічний університет
імені М. П. Драгоманова, 2018

© ВГО Українська академія наук, 2018

ISSN 2076-1554

Natsional'nyy pedahohichnyy universytet
imeni M. P. Drahomanova

VHO Ukrayins'ka Akademiya Nauk

Vydavnytstvo «Hileya»

Hileya

*naukovyy visnyk
zbirnyk naukovykh prats'*

- *Istorychni nauky*
- *Filosofs'ki nauky*
- *Politychni nauky*

Vypusk 137 (№ 10)

Kyyiv – 2018

Zbirnyk zasnovano 2004 roku. Vykhid z druku – shchomisyachno**FAKHOVE VYDANNYA**

**z filosofs'kykh, politychnykh nauk zatverdzheno nakazom Ministerstva osvity i nauky Ukrainy
№ 747 vid 13 lypnya 2015 r., z istorychnykh nauk nakazom MON Ukrainy № 1328 vid 21 hrudnya 2015 r.**

Svidotstvo pro derzhavnu reyestratsiyu drukovanoho zasobu
masovoyi informatsiyi: seriya KV № 22632-12532PR vid 24 kvitnya 2017 roku

Drukuyet'sya za rishennyam:

*Vchenoyi rady Natsional'noho pedahohichnoho universytetu imeni M. P. Drahomanova
(protokol № 3 vid 26 zhovtnya 2018 r.)*

Zbirnyk vkhodyt' do mizhnarodnykh baz:

Google Scholar; Index Copernicus (Pol'shcha); EBSCO Publishing, Inc. (USA); SIS (Scientific Indexing Services) (USA); InfoBase Index (Indyya).

Shef–redaktor:

Andrushchenko V. P., d–r filos. nauk,
prof., chlen – kor. NAN Ukrainy, akad. NAPN Ukrainy
(Ukrayina, Kyiv, NPU im. M. P. Drahomanova)

Holovnyy redaktor:

Vashkevych V. M., d–r filos. nauk, prof.
(Ukrayina, Kyiv, NPU im. M. P. Drahomanova)

Spiyredaktory:

Kyvylyuk O. P., d–r filos. nauk, prof.
(Ukrayina, Kyiv, NPU im. M. P. Drahomanova)
Mulyar V. I., d–r filos. nauk, prof. (Ukrayina, Zhytomyr)

Redaktsiyna rada:

Andrushchenko V. P., d–r filos. nauk, prof., chlen – kor. NAN Ukrainy,
akad. NAPN Ukrainy (Ukrayina, Kyiv, NPU im. M. P. Drahomanova)
Vashkevych V. M., d–r filos. nauk, prof.
(Ukrayina, Kyiv, NPU im. M. P. Drahomanova)
Zelenkov A. I., d–r filos. nauk, prof. (Bilorus', Mins'k)
Kolesnyk V. F., d–r ist. nauk, prof., chlen-kor. NAN Ukrainy
(Ukrayina, Kyiv)
Myrzakhanian R., d–r ist. nauk, prof. (Armeniya, Yerevan)
Mykhal'chenko M. I., d–r filos. nauk, prof., chlen – kor. NAN Ukrainy
(Ukrayina, Kyiv)
Rafal's'kyi O. O., d–r ist. nauk, prof. (Ukrayina, Kyiv)
Savel'yev V. L., d–r ist. nauk, prof.
(Ukrayina, Kyiv, NPU im. M. P. Drahomanova)
Soldatenko V. F., d–r ist. nauk, prof., chlen-kor. NAN Ukrainy
(Ukrayina, Kyiv)
Stepyko M. T., d–r filos. nauk, prof. (Ukrayina, Kyiv)

Redaktsiyna kolehiya:**Z istorychnykh nauk:**

Voytsekhiv's'ka I. N., d–r ist. nauk, prof. (Ukrayina, Kyiv)
Drobot I. I., d–r ist. nauk, prof.
(Ukrayina, Kyiv, NPU im. M. P. Drahomanova)
Zhurba M. A., d–r ist. nauk, prof.
(Ukrayina, Kyiv, NPU im. M. P. Drahomanova)
Laz'ko H. H., d–r ist. nauk, prof. (Bilorus', Homel')
Lysak V. F., d–r ist. nauk, prof. (Ukrayina, Mariupol')
Mezha M. M., d–r ist. nauk, prof. (Bilorus', Homel')
Mykhaylyuk V. P., d–r ist. nauk, prof. (Ukrayina, Starobil's'k)
Stoyan T. A., d–r ist. nauk, prof.
(Ukrayina, Kyiv, NPU im. M. P. Drahomanova)
Sushko O. O., d–r ist. nauk, prof.
(Ukrayina, Kyiv, NPU im. M. P. Drahomanova)

Cherneha L. M., d–r ist. nauk, prof.
(Ukrayina, Kyiv, NPU im. M. P. Drahomanova)
Shapoval Yu. I., d–r ist. nauk, prof. (Ukrayina, Kyiv)

Z filosofs'kykh nauk:

Abasov A. S., d–r filos. nauk, prof. (Azerbaydzhan, Baku)
Bazaluk O. O., d–r filos. nauk, prof. (Ukrayina, Kyiv)
Bekh V. P., d–r filos. nauk, prof.
(Ukrayina, Kyiv, NPU im. M. P. Drahomanova)
Voronkova V. H., d–r filos. nauk, prof. (Ukrayina, Zaporizhzhya)
Herasyimova E. M., d–r filos. nauk, prof.
(Ukrayina, Kyiv, NPU im. M. P. Drahomanova)
Harbar H. A., d–r filos. nauk, prof. (Ukrayina, Mykolayiv)
Dzvinchuk D. I., d–r filos. nauk, prof. (Ukrayina, Ivano-Frankivs'k)
Zhad'ko V. O., d–r filos. nauk, prof.
(Ukrayina, Kyiv, NPU im. M. P. Drahomanova)
Zhyzhko T. A., d–r filos. nauk, prof.
(Ukrayina, Kyiv, NPU im. M. P. Drahomanova)
Kutsepil S. V., d–r filos. nauk, prof. (Ukrayina, Poltava)
Mykolaychak A., d–r khabilitovanyy, prof. (Pol'shcha, Poznan')
Onipko O. F., d–r tekhn. nauk, prof. (Ukrayina, Kyiv)
Svyrydenko D. B., d–r filos. nauk, dots.
(Ukrayina, Kyiv, NPU im. M. P. Drahomanova)
Terepyschchy S. O., d–r filos. nauk, dots.
(Ukrayina, Kyiv, NPU im. M. P. Drahomanova)
Tetslav S., d–r filos. nauk, prof. (Pol'shcha, Bydzhoshch)
Khalamendyk V. B., d–r filos. nauk, prof.
(Ukrayina, Kyiv, NPU im. M. P. Drahomanova)
Yashanov S. M., d–r ped. nauk, prof.
(Ukrayina, Kyiv, NPU im. M. P. Drahomanova)

Z politychnykh nauk:

Andrusyshyn B. I., d–r ist. nauk, prof.
(Ukrayina, Kyiv, NPU im. M. P. Drahomanova)
Andryukaytne R., d–r Ph.Dsotsial'nykh nauk (menedzhment),
(Lyuva, Marijampol')
Babkina O. V., d–r polit. nauk, prof.
(Ukrayina, Kyiv, NPU im. M. P. Drahomanova)
Balabanov K. V., d–r polit. nauk, prof. (Ukrayina, Mariupol')
Varzari M., d–r polit. nauk, prof.
(Ukrayina, Kyiv, NPU im. M. P. Drahomanova)
Vasyl'chuk Ye. O., d–r polit. nauk, doc. (Ukrayina, Cherkasu)
Voynalovych V. A., d–r polit. nauk, prof. (Ukrayina, Kyiv)
Ivanov M. S., d–r polit. nauk, prof. (Ukrayina, Mykolayiv)
Kartunov O. V., d–r polit. nauk, prof. (Ukrayina, Kyiv)
Kizima S. A., d–r polit. nauk, prof. (Bilorus', Mins'k)
Kotyhorenko V. O., d–r polit. nauk, prof. (Ukrayina, Kyiv)
Kras' I., d–r khabilitovanyy, prof. (Pol'shcha, Cherkashov)
Lapyna S. V., d–r sots. nauk, prof. (Bilorus', Mins'k)
Makarenko L. L., d–r ped. nauk, prof.
(Ukrayina, Kyiv, NPU im. M. P. Drahomanova)
Ostapenko M. A., d–r polit. nauk, prof.
(Ukrayina, Kyiv, NPU im. M. P. Drahomanova)
Rymarenko S. Yu., d–r polit. nauk, prof. (Ukrayina, Kyiv)
Sroshosha T., d–r khabilitovanyy, prof. (Pol'shcha, Cherkashov)

Hileya: naukovyy visnyk. Zbirnyk naukovykh prats' / Hol. red. V. M. Vashkevych. – K. : «Vydavnytstvo
«Hileya», 2018. – Vyp. 137 (10) – 422 s.

Koncepcija zbirnyka bazujet'sja na bagatoplanovomu naukovomu vysvitleni problem suchasnoi nauky v umah polikul'turnogo globalizacijnoho suspil'stva. Osnovni rubryky ohopljut' galuzi istorychnykh, filosofs'kykh ta politychnykh nauk. Rozrahovanyj na fahivciv humanitarnykh ta social'no-politychnykh nauk.

УДК 930

Братусь І. В.,

кандидат філологічних наук, доцент, доцент
кафедри образотворчого мистецтва, Київський
університет ім. Бориса Грінченка (Україна, Київ),
kulturolog@gmail.com, ORCID ID 0000-0002-8747-2611

Гулька А. М.,

викладач кафедри образотворчого мистецтва,
Київський університет ім. Бориса Грінченка
(Україна, Київ), a.hunka@kubg.edu.ua,
ORCID ID 0000-0003-4455-1640

ПРОБЛЕМИ ІНТЕРПРЕТАЦІЇ ІСТОРІЇ КИЄВА

Проаналізовано проблемні моменти інтерпретації історії столиці України. Зазначено основні напрямки осмислення минулого міста. Здійснено аналіз наявних проблем в історії міста.

Ключові слова: Київ, місто, історія, СРСР.

Київ завжди приваблював дослідників своєю багатовіковою історією. Шкода, що більшість досліджень були ідеологічно заангажовані – тиск імперій, лещата «політичної коректності», фільтрування результатів згідно «лінії партії». Не варто багато очікувати від минулих досліджень – автори кожне слово зважували з умовою, що воно може спричинити раптове закінчення біологічного життя. Більш вільні дослідження поза межами імперій часто носять характер аматорських розвідок, в них товстим пластом бачимо міфологізацію, відірвану від реального життя «казково-взірцеву» картинку.

Інтерпретація історії Києва виглядає сьогодні не менш актуальною – все заповнює пустка збайдужіння до реалій минулого та сьогодення, наука і освіта балансує на межі фізичного виживання. Молоде покоління вже не сприймає чималий «наробок минулого» – фальшування фактів та складність подачі матеріалу уриває ланцюг взаєморозуміння з цифровою генерацією. Інформаційний простір заповнюється низькосортними (часто неправдивими) варіаціями історії Києва, відбувається підтасовування фактів, та й просто розбалансування процесу становлення міста.

В статті ми спробуємо окреслити основні шляхи підвищення фіксації історичного минулого, шляхи розвитку критичного мислення та сучасні методи поширення інформації в цифровому середовищі.

Аналіз досліджень. Історія та культура Києва невіддільні від історії нашого народу. Різні аспекти, підходи ми зустрічаємо в численних джерелах. Найбільш знане сьогодні видання побачило світ у видавництві «Наукова думка» – Історія Києва [Текст]: у 3 т., 4 кн.: [пер. з рос.] / АН УРСР, Ін-т історії; Голов. редкол.: Ю. Ю. Кондуфор (голов. ред.) [3]. Ця книжка одразу стала бажаною для багатьох – в радянському суцільному дефіциті важко було придбати собі примірник. В ті часи оригінал було видано російською, українські примірники зустрічалися зрідка. Про Київ подавалося чимало відомостей, чітко простежувалася узагальнена хронологія, прописані головні діючі особи нашого міста. При цьому головним недоліком ми вважаємо тотальне соціологізаторство – не залежно від епохи, діяча та території Київ показаний «очима» класового підходу. Свідомі та напівсвідомі верстви бідноти повсякчас борються на сторінках видання з пригнобленими, з надією очікуючи звільнення від економічного,

соціального та національного поневолення. Братні ж народи простягають руку допомоги...

Подібні казуси були невід'ємним атрибутом радянської наукової та науково-популярної літератури, автори ж дотримувалися цього в своїй розвідці. Фактаж книжки вимагає сучасного переосмислення. Розповідь уривається на останньому томі «Київ соціалістичний» (перший том – «Стародавній і середньовічний Київ», другий том – «Київ періоду пізнього феодалізму і капіталізму»). Безумовно, що «проситися» четвертий том.

В 1991 році видається праця М. Ф. Берлинського «Історія міста Києва». Ця наукова розвідка була написана в 1798–1799 рр. «У першій частині книги історія міста подається на фоні загального розвитку України, у другій – його топографо-археографічний опис. Вона цінна не тільки багатою джерелознавчою базою (стародавні літописи та хроніки, мемуари, архівні документи, церковні рукописи), частину якої пізніше було втрачено, а й свідченнями автора щодо топографії та пам'яток давньокіївського центру до його реконструкції. Праця М. Ф. Берлинського публікується мовою оригіналу – російською, вступна стаття та коментарі подані українською мовою» [1]. Ця книжка відповідала духу «того часу» – поверненню до наукового обігу різноманітних джерел «давнини», пізніше до них долучилися праці репресованих і діаспори.

Вже більш сучасним є видання Льва Крудрявцева «Град над Борисфеном» – це ілюстрована історія вулиць і майданів Києва [4]. В книжці органічно поєднуються розповідь про минуле і сучасність Києва. Більшість матеріалу ілюструється унікальним фотоматеріалом (частина з якого є архівним).

Ми лише коротко дали деякі праці про Київ – кожна з них є особливою, просякнута любов'ю авторів до міста. Неможливо повноцінно дослідити Київ без долучення саме різноманітних за духом джерел, що створенні в різні епохи. Безумовно, що ідеологічні нашірвання відходять на другий план, принциповим стає фактаж.

Постановка завдання. Київ вимагає нового прочитання, необхідно окреслити коло проблематики викладу історико-культурного матеріалу.

Історія Києва сьогодні не має єдиної концепції – кожен дослідник вибудовує «своє» бачення розвитку міста, розставляє пріоритети того чи іншого явища. Київ дійсно має безліч своєрідних «зрізів», уважне око може вихопити в них той чи інший вимір культурно-історичних перепитів розвитку української держави. Наприклад, Федір Якович Ступак присвятив свою розвідку дослідженню благодійних товариств Києва з другої половини XIX по початок XX століття [5]. Подібні дослідження доволі цікаві та специфічні – тривалий час ці аспекти залишалися поза інтересами істориків. А сама проблема не зовсім відірвана від реального життя – Україна й сьогодні має гостру потребу у вирішенні соціальних складнощів. Саме Київ становив собою своєрідний осередок розуміння нової реальності – бідні верстви централізовано отримували необхідну допомогу.

В Києві час від часу виникали значні складнощі саме соціального характеру. Наприклад, розвідка Оксани Володимирівни Цебро присвячена одному з найбільш трагічних періодів – Другій світовій війні. Соціально-побутове забезпечення населення міста Києва (1943–1945 рр.) [6] розглянуто з багатьох ракурсів. Звісно, з

радянських архівних документів постає почасти занадто позитивна «картинка». При цьому критичне дослідження дозволяє продемонструвати справжню картину того часу.

Особливий погляд становить розкриття різноманітних постатей в житті Києва та увіковічнення їхньої пам'яті. «Київські вулиці наповнені пам'ятними місцями. Саме на нашій землі було реалізовано за складних обставин багато викликів століття. Долаючи біль і втрати, значна частина нашого народу зуміла підняти вітчизняний рівень науки...» [2, с. 50]. Персональний внесок кожного киянина неможливо дослідити, але найбільш знанні постаті заслуговують на ретельний розгляд.

Висновок. Київ ще довго не розкриватиме всіх своїх таємниць широкому загалу – занадто складна історія міста, дуже багато в ньому «білих плям». Раніше основну небезпеку становило забуття внаслідок втрати джерел інформації, сьогодні – збайдужіння людей. Люди не цікавляться історією міста, підмінюють складні рішення швидкоплинними підробками. Завдання науковців – здійснити розбудову нових концепцій.

Список використаних джерел

1. Берлінський, МФ., 1991. 'Історія міста Києва', *АН УРСР, Археограф. комісія, Ін-т археології, Ін-т історії України*, Київ: Наукова думка, 314, [4] с.
2. Братусь, ІВ., Михалевич, ВВ., 'Історико-культурний аспект вшанування видатного авіаконструктора Олега Антонова в Києві', *Матеріали V міжнародної науково-практичної конференції «Перспективи розвитку сучасної науки» (29–30 вересня 2017 року)*, с.50–52.
3. 'Історія Києва [Текст]: у 3 т., 4 кн.: [пер. з рос.]', 1986–1987, *АН УРСР, Ін-т історії; Голов. редкол.: Ю. Ю. Кондуфор (голов. ред.) [та ін.]*, Київ: Наукова думка.
4. Кудрявцев, ЛО., 2007. 'Град над Борисфеном: ілюстрована історія вулиць і майданів Києва', Київ: Вища школа, 295, [1] с.
5. Ступак, ФЯ., 1998. 'Благодійні товариства Києва: (др. пол. XIX – поч. XX ст.): [монографія]', Київ: Хрещатик, 206, [2] с.
6. Цebro, ОВ., 2014. 'Соціально-побутове забезпечення населення міста Києва (1943–1945 рр.): автореф. дис. ... канд. істор. наук: спец. 07.00.01 Історія України', *Міністерство освіти і науки України, Київський національний університет ім. Тараса Шевченка*, Київ, 17 с.

References

1. Berlins'kyj, MF., 1991. 'Istoriya mista Kyjeva (History of the city of Kiev)', *AN URSR, Arheograf. komisija, In-t arheologii, In-t istorii' Ukrai'ny, Kyi'v: Naukova dumka*, 314, [4] s.
2. Bratus', IV., Myhalevych, VV., 'Istoryko-kul'turnyj aspekt vshanuvannja vydatnogo aviakonstruktora Olega Antonova v Kyjevi (Historical and cultural aspect of the honor of the famous aircraft designer Oleg Antonov in Kiev)', *Materialy V mizhnarodnoi' naukovopraktychnoi' konferencii' «Perspektyvy rozvytku suchasnoi' nauky» (29–30 veresnja 2017 roku)*, s.50–52.
3. 'Istoriya Kyjeva [Tekst]: u 3 t., 4 kn.: [per. z ros.] (History of Kiev [Text]: 3 t., 4 books: [translated by. with Russian])', 1986–1987, *AN URSR, In-t istorii'; Golov. redkol.: Ju. Ju. Kondufor (golov. red.) [ta in.]*, Kyi'v: Naukova dumka.
4. Kudrjavcev, LO., 2007. 'Grad nad Borysphenom: iljistrovana istorija vulyc' i majdaniv Kyjeva (The hill over Borisphen: an illustrated story of the streets and squares of Kiev)', Kyi'v: Vyshha shkola, 295, [1] s.
5. Stupak, FJa., 1998. 'Blagodijni tovarystva Kyjeva: (dr. pol. XIX – poch. XX st.): [monografija] (Charitable associations of Kyiv: (other sex XIX – beginning of XX centuries): [monograph])', Kyi'v: Hreshhatyk, 206, [2] s.
6. Cebro, OV., 2014. 'Social'no-pobutove zabezpechennja naselennja mista Kyjeva (1943–1945 rr.): avtoref. dys. ... kand. istor. nauk: spec. 07.00.01 Istoriya Ukrai'ny (Social and household maintenance of the population of Kiev (1943–1945): dissertation dissertation ... candidate of historical sciences: specialty 07.00.01 History of Ukraine)', *Ministerstvo osvity i nauky Ukrai'ny, Kyi'vs'kyj nacional'nyj universytet im. Tarasa Shevchenka*, Kyi'v, 17 s.

Bratus I. V., Candidate of Philological Sciences, Associate Professor, Associate Professor, Department of Fine Arts, Kyiv University Boris Grinchenko (Ukraine, Kyiv), a.hunka@kubg.edu.ua, ORCID ID 0000-0002-8747-2611

Gunka A. M., lecturer of the Department of Fine Arts, Kyiv University Boris Grinchenko (Ukraine, Kyiv), a.hunka@kubg.edu.ua, ORCID ID 0000-0003-4455-1640

Problems of interpretation of history of Kyiv

The problem points of interpretation of the history of the capital of Ukraine are analyzed. The main directions of comprehension of the past city are indicated. The analysis of existing problems in the history of the city is analyzed.

Keywords: Kyiv, city, history, USSR.

* * *

УДК 37+001:069(477)

Данилюк І. Ю.,

аспірант кафедри туризмознавства і краєзнавства,
Прикарпатський національний університет
ім. Василя Стефаника (Україна, Івано-Франківськ),
ihordanyliuk888@gmail.com

Розвиток музейництва на Прикарпатті 1991–2013 років у вітчизняній історіографії

Проведено історіографічний аналіз вітчизняної науки на предмет дослідження розвитку музейництва на Прикарпатті у період 1991–2013 років. Охарактеризовано основні аспекти, на які звертали увагу українські науковці, досліджуючи розвиток і становлення нових музеїв на території Івано-Франківської області. Розкрито основні, ключові думки та гіпотези вітчизняних істориків, їхні погляди на подальший розвиток музейництва на території Прикарпаття.

Ключові слова: музейництво, Прикарпаття, історіографія, дослідження, науковці, історична думка.

Історико-культурні засади становлення і розвитку музеєзнавства в незалежній Україні завжди цікавили науковців, передусім туризмознавців, але окремі аспекти знаходили своє відображення й у працях істориків. У зв'язку із зростанням туристично-рекреаційної привабливості нашої країни, окреслена проблема стає все більш популярною. Загалом, літературу, у якій розкриваються окремі питання розвитку музейництва в Україні (на прикладі Івано-Франківської області), доцільно поділити за хронологічно-проблемним принципом на чотири тематичні групи: 1) наукові роботи теоретико-методологічного характеру, що з'ясовують саме поняття музеєзнавства, еволюцію його становлення та особливості застосування терміна в сучасній як вітчизняній, так і зарубіжній науковій літературі; 2) дослідження, що розкривають історичні етапи розвитку музейництва на Прикарпатті до проголошення незалежності України; 3) наукові студії, що висвітлюють особливості ведення музейництва на Івано-Франківщині з 1991 р. до наших днів; 4) сучасна зарубіжна думка, яка вивчає туристично-рекреаційний потенціал Прикарпаття.

Одеська дослідниця М. Орлова розглядає етнічний туризм як підвид пізнавального туризму, метою якого є ознайомлення з матеріальною та духовною культурою певного етносу. Зазначимо, що ця дефініція належно відображає специфіку етнотуризму, основним спонукальним мотивом якого виступає бажання туриста поринути в культуру певного етносу, незалежно від того, у яких генеалогічних зв'язках із цією спільнотою

ЗМІСТ

ІСТОРИЧНІ НАУКИ

Бірьова О. Ю. Слобожанщина: адміністративні й соціальні зміни протягом другої половини XVII – першої половини XVIII ст.	7
Титівець О. О. Молодіжні організації польських громад Києва в 1914–1919 роках	10
Лисенко М. С. Діяльність Волинського товариства хмелярства в роки Першої світової війни	14
Козак О. В. Добровільний внесок родини Богдана і Варвари Ханенків у розвиток матеріальної і духовної культури українського народу	17
Чуткий А. І. Період Гетьманату: оцінка кризів призму вищої школи	23
Севастьянов О. В. Вивчення розвитку економічного потенціалу та продуктивних сил регіону в науковій спадщині Товариства з вивчення Криму (1922–1932)	30
Тренкін Ю. В. Збуто–постачальницькі операції української сільськогосподарської кооперації (1921–1928 рр.)	33
Харламов М. І. Особливості роботи короткострокових курсів підвищення кваліфікації пожежних України у 1920–1930 роках	37
Волошин І. В. Роль спеціалізованої сільськогосподарської мережі «Добробут» у розвитку м'ясної та м'ясопереробної галузей Української СРР в добу непу	39
Довбня О. А. Репресії проти поляків УСРР/УРСР наприкінці 1920-х – на початку 1950-х рр. у дослідженнях вітчизняних істориків	42
Зубченко С. П. Депортації сталінським режимом народів і представників національних меншин в роки Другої світової війни	48
Якуніна К. І. Становище і діяльність адвентистів сьомого дня у Волинській та Рівненській областях у 1944–1953 рр.	54
Дороніна Н. В. Повоєнні роки на філологічному факультеті Київського державного університету ім. Т. Г. Шевченка (1945–1955 рр.)	58
Карасевич О. О. Становлення в період «відлиги» історичних знань із питань матеріально-технічного і кадрового забезпечення українського села на сторінках «Українського історичного журналу»	62
Лазуренко О. Г. Особисте та приватне життя під прицілом товариських судів Української РСР на початку 1960-х років	66
Братусь І. В., Гунька А. М. Проблеми інтерпретації історії Києва	70
Данилюк І. Ю. Розвиток музейництва на Прикарпатті 1991–2013 років у вітчизняній історіографії	71
Коцур В. В. Національні меншини півдня України в суспільно-політичних процесах початку XXI ст.	76
Костюк Д. С. Фактор громадянського суспільства в геополітиці: «Арабська весна» скрізь призму американсько-російського суперництва (2010–2013 рр.)	80
Луцый В. І. Формування російської імперської національної політики щодо поляків	84
Юшкевич В. В. Визначення місця оптимального розміщення європейських біженців у проектах американських вчених наприкінці 1930-х років	91
Каріков С. А. Вплив політики курфюрста Морица Саксонського на події «Князівської війни»	95
Вацеба Р. М. Північні велети у IX–X ст. і формування політичних інституцій Лютицького союзу	98
Волканова Н. В. Матеріальна допомога армії з боку бессарабських аристократів під час російсько-турецької війни 1877–1878 рр.	104
Ботіка Т. С. Англійський тред-юніонізм на сторінках російських часописів початку XX ст.	106
Гуцало С. Є. Історія створення міжнародних інтеграційних організацій у регіоні Близького Сходу в XX–XXI ст.	108
Дмитрук Я. В. Умови проходження представниками національних меншин військової служби у збройних силах Польщі в міжвоєнний період	113
Mammadov A. A. Geopolitical interest, mechanisms and its implementation in the Caspian region (Геополітичний інтерес, механізми та його здійснення в Каспійському регіоні)	116
Назаралиев Э. А. Библиотеки в системе образования в условиях глобализации (Бібліотеки в системі освіти в умовах глобалізації)	119
Азизова М. А. Освободительная борьба в Северо-Восточном Азербайджане в 1812–1822 годах (по материалам «Актів Кавказской Археологической Комиссии») (Визвольна боротьба в Північно-Східному Азербайджані в 1812–1822 роках (за матеріалами «Актів Кавказької Археологічної Комісії»))	122
Алиев А. Исследование этнографических особенностей грузинских азербайджанцев на основе творчества народных поэтов (Дослідження етнографічні особливості грузинських азербайджанців на основі творчості народних поетів)	126
Аманова Б. Т. Отражение азербайджанской народной музыки в творчестве Али Велиева (Відображення азербайджанської народної музики в творчості Алі Велиєва)	132

ФІЛОСОФСЬКІ НАУКИ

Бесєдіна Г. Специфіка тлумачення поняття «дискурс» у філософії Мішеля Фуко	137
Богданова Н. Г. Проблема свободи самореалізації людини в інформаційному суспільстві у роботах Й. Масуди	141

CONTENT

HISTORICAL SCIENCES

Bir'ova O. U. Slobozhanschina: administrative and social changes in the second half of XVII – first part of XVIII century	7
Titovets O. O. Youth organizations of the Polish communities of Kyiv in 1914–1919	10
Lysenko M. S. Activity of the Volyn Society of Hop-growing in the years of the First World War	14
Kozak O. V. Benevolent contribution of the family of Bogdan and Varvara Khanenkov to the development of material and spiritual culture of the Ukrainian people	17
Chutkyi A. I. Hetmanate period: assessment through the prism of high school	23
Sevastyanov A. V. Studying the development of economic potential and production forces of the region in the scientific heritage of the society for Studying Crimea (1922–1932)	30
Trenkin Yu. V. Sales and supply operations of Ukrainian agricultural cooperatives (1921–1928 years)	33
Kharlamov M. I. Features of work of short-term training courses for firefighting in Ukraine from 1920 to 1930	37
Voloshyn I. V. The role of the specialized agricultural network «Dobrobut» in the development of meat and meat processing industries of the Ukrainian SRP in the days of NEP	39
Dovbnia O. A. Repression against the Poles of the Ukrainian SSR at the end of the 1920's – the beginning of the 1950's in the scientific studies of domestic historians	42
Zubchenko S. P. Deportations of peoples and representatives of national minorities conducted by the Stalin regime during the Second World War	48
Yakunina K. I. Position and activity of Seventh-Day Adventists in the Volyn region and Rivne region in 1944–1953	54
Doronina N. V. Post-war years at philological faculty of Taras Shevchenko state university of Kyiv (1945–1955)	58
Karasevych O. O. The becoming of historical knowledge on material and technical provision and personnel of Ukrainian village in the «thaw» period on the pages of «Ukrainian historical journal»	62
Lazurenko O. H. Personal and private life under the gaze of the friendly courts of the Ukrainian SSR in the early 1960s	66
Bratus I. V., Gunka A. M. Problems of interpretation of history of Kyiv	70
Danylyuk I. Yu. Development of museum science in the Carpathian region of 1991–2013 in national historiography	71
Kotsur V. V. National minorities of the southern Ukraine in social and political processes of the beginning of XXI century	76
Kostiuk D. S. Civil Society Factor in geopolitics: «Arab Spring» in American–Russian rivalry (2010–2013)	80
Lushchay V. I. Formation of the Russian imperial national policy towards the Poles	84
Yushkevych V. V. Determination of places for optimal settlement of European refugees in the projects of American scholars at the end 1930's	91
Karikov S. A. The influence of the Elector Moritz of Saxon' policy at the events of «Princely War»	95
Vatseba R. M. The 9 th – 10 th – century North Veleti and formation of the Lutician federation political institutions	98
Volkanova N. V. Welfare help to the army from the Bessarabia aristocrats during Russo–Turkish war of 1877–1878	104
Botika T. S. English trade unionism on the pages of Russian magazines at the beginning of the 20 th century	106
Gutsalo S. Ye. The history of creation of international integration organizations in the Middle East region in the XX–XXI centuries	108
Dmitruk Ya. V. Conditions for passing representatives of national minorities to military service in the armed forces of Poland during the interwar period	113
Mammadov A. A. Geopolitical interest, mechanisms and its implementation in the Caspian region	116
Nazaraliev E. A. Libraries in the education system in the context of globalization	119
Azizova M. A. Liberation struggle in Northeastern Azerbaijan in 1812–1822 (based on materials from the «Acts of the Caucasian Archeographic Commission»)	122
Aliyev A. Investigation of ethnographic features of Georgian Azerbaijanis on the basis of the creativity of national poets	126
Amanova B. T. The reflection of Azerbaijani folk music in the works of Ali Valiyev	132

PHILOSOPHICAL SCIENCES

Besedina H. Specificity of the interpretation of the concept of «discourse» in the philosophy of Michel Foucault	137
Bogdanova N. G. The problem of freedom of human self-realization in informational society in the works of J. Maksud	141
Hrehk V. I. Education and forming of Christian moral of believers on the basis of church dramaturgy of saint Dimitry (Tuptalo)	144
Hura V. O. The influence of persons of I. Kargel to the change of the eschatological paradigm of the Evangelical–Baptist Union of Ukraine at the beginning of the 20th century: from postmillenarianism to dispensationalism	150